

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

М.С. Лисенко, аспірант

Національний університет харчових технологій

Вивчення теорії забезпечення економічної безпеки та відповідного понятійного апарату – дуже важливий напрям наукової діяльності з погляду становлення і подальшого розвитку системи забезпечення економічної безпеки підприємств.

Етимологічне значення слова «безпека» згідно з словниками В.Даля і С.Ожегова, визначається як стан, за якого немає загрози кому- чи чому-небудь або «відсутність небезпеки, збереження, надійність». Цікаве трактування цього слова в іспанській мові: безпека – такий стан речей, який робить їх міцними, визначеними, постійними, стійкими, надійними, вільними від усякого ризику й небезпеки.

Поняття «безпека» розглядається на трьох основних рівнях : особистому, суспільному та державному. Особливе місце займає економічна безпека. Питання економічної безпеки донедавна досліджувалося переважно зарубіжними вченими. Категорія економічної безпеки з'явилася в Україні разом з необхідністю реформування української економіки, її адаптацією до умов міжнародних економічних зв'язків.

Більшість вчених у поняття економічної безпеки вкладають здатність підприємства протистояти негативному впливу навколишнього середовища шляхом побудови систему захисту економічних інтересів підприємства, в якій основна увага приділяється питанням боротьби з недобросовісною конкуренцією. На перший план виходить завдання забезпечення ефективної діяльності підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності, здатності реагувати на швидкі дії конкурентів, забезпечення лідерських позицій на ринку.

Будь-яка система перебуває у постійному взаємозв'язку з навколишнім середовищем. Тому систему економічної безпеки можемо вважати комплексним поняттям, що пов'язана не тільки з внутрішнім станом

підприємства, а й з впливом на нього навколишнього середовища, його суб'єктів та факторів впливу. У зв'язку з цим, напевно, більш точно стверджувати, що економічна безпека підприємства відображає узгодженість, збалансованість інтересів підприємства й інтересів навколишнього середовища. З цієї позиції економічна безпека підприємства може розглядатися як практичний вияв теорії ресурсної взаємозалежності, згідно якої в своїй діяльності підприємство повинно приймати до уваги різні інтереси партнерів, коло яких може бути достатньо широким.

Економічна безпека підприємств виступає мірою гармонізації в часі та просторі економічних інтересів окремого підприємства з інтересами пов'язаних з ним суб'єктів навколишнього середовища, що діють поза межею підприємства. Взаємодія підприємства з іншими суб'єктами є неминучою. Стає зрозуміло, що неможливою є повна захищеність діяльності підприємства від негативного впливу навколишнього середовища, так само як і існування та діяльність підприємств поза межами навколишнього середовища. Підприємство як складна система елементів саме виступає частиною ще більш складнішої системи навколишнього світу, а тому врахування особливостей її функціонування несе у собі можливість оптимальної взаємодії і забезпечення роботи всіх складових підприємства.